

Kezdjünk másként!

25. alkalommal kezdődik új tanév, amikor a tanulók és tanárok kezükbe vehetik az EMT kiadványaként megjelenő FIRKA lap egy újabb évfolyamának kezdő számát. Ez alatt a negyed évszázad alatt sok változás történt mindannyiunk életében. A pedagógusok az utóbbi időben azt tapasztalják, hogy a mai diákok már „mások” mint a pár évtizeddel ezelőttiek, nem érdeklődnek a tananyag követelményeiben levő természettudományos ismeretek iránt. Ennek ellent kell mondanunk. A ma gyermeke is olyan fogékony az új, az őt érdeklő befogadására, mint az előző generációk gyermekei, mivel születésétől kezdve a gyermeki viselkedésre a veleszületett természetes kíváncsiság jellemző, ez nem változhatott érzékelhetően evolúciós értelemben ilyen rövid idő alatt (az emberi agy szürkeállománya hosszú történelmi idők során jutott el a mai fejlettségi állapotára). A magyarázat inkább az, hogy az utóbbi száz húsz év során nagyon nagy lépésben gyorsult fel a technológiai fejlődés, a kommunikációs hálózat kiszélesedése, az elektronikus digitális információfeldolgozás. Nagyon megsűrűsödött életterünkben az információs „léggör”. Ezért a gyerekek és ifjak érdeklődéskörének kielégítésére sokkal több lehetőség adódik, mint az előző generációk esetén. Az elektronikus média könnyen fogyasztható, nagyon sokféle, sokszor csak a látványok sokféleségére alapozó, szellemi munkát nem igénylő információhalmazzal kápráztatja el az ifjakat, ami mellett a nyomtatott, olvasást és gondolati tevékenységet igénylő informálódásra már nem is marad energiájuk. Ne csodálkozzunk rajta, mivel az élettanban is érvényesül a legkisebb kényszer elve! Nemzetközi szinten aggasztó jelenségre dolgozták ki az évezred váltáskor a PISA, a nemzetközi tanulói teljesítmény programját (fő célja a mindennapi életben használható tudás vizsgálata), melynek eredményei a vizsgálatban résztvevő több mint 70 ország esetén igazolják az oktatási rendszerek jelenkori csődjét. Kivételt képeznek a koreaiak, japánok, finnek kimagasló eredményei. A mi hazai teljesítményünk a kullogók közé minősít. Ezért az elsajátítandó ismeretanyagot (szem előtt tartva, hogy a kevesebb-több, és a minden épít ami lehetséges és rombol ami kötelező elveket) úgy kell hozzáférhetővé tenni a gyermek számára, hogy az vonzóbb legyen, mint a környezetéből feléje özönlő, nem szükséges, esetleg fejlődésére nézve káros információ halmaz.

Ma is érvényes Konfuciusznak, a híres kínai gondolkodónak az a két és fél ezer éves mondása, hogy „amit hallok elfelejtem, amit látok, arra emlékszem, amit csinálok, azt tudom is”. Tehát a pedagógusnak a „tapasztalati tanulást” kell biztosítani tanítványai számára, miközben olyan ösztönző feladatokat kell kijelölnie, melyek során a tanuló fedezze fel az információkat. Saját élményen alapuló, aktív részvételével az oktatási folyamatban a tanuló rákényszerül a felfedezett információk összefüggéseinek hasznosíthatóságára (gondolkodást igénylő tevékenység) az oktatónak a helyes megoldások felé való irányítása mellett. Nem szabad szem elől téveszteni az agykutatók újabb eredményeit, miszerint öröm nélkül nincs hatékony tanulás. Élvezetessé, örömtelivé kell alakítani az oktatói tevékenységünket. Ez nem könnyű feladat, mivel a tanárképzés megkésett ezeknek a kompetenciáknak a kialakításával. A pedagógusok segítségére több, nemzetközi összefogással indult program létezik. Ilyen a matematikát és természettudományokat tanítók számára a Scientix workshop, a webinárium stb., amelyek a modern mobil eszközök használatával való oktatásban tanácsal, ötletekkel szolgálnak.

Használják őket az eredményesebb tevékenységük reményében!